

Dosarul nr. 3ra-292/23
2-21098621-01-3ra-14032023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. G. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, G. Dașchevici, A. Bostan)

Î N C H E I E R E

17 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Gurițanu Alexandru împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani cu privire la anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani, mun. Chișinău de respingere a cererii de stabilire a pensiei, anularea răspunsului la cererea prealabilă, obligarea includerii stagiului de cotizare în condiții de două luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu,

împotriva deciziei din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 09 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 01 iulie 2021, Gurițanu Alexandru s-a adresat cu cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani, solicitând anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani nr. 20/2021/16633 din 25.05.2021 privind respingerea cererii în stabilirea pensiei, anularea răspunsului nr. G-1119/21 din 17.06.2021 la cererea prealabilă, obligarea includerii stagiului de cotizare de 2 ani, 5 luni și 6 zile în condiții de două luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu pe perioadele 11 aprilie 2001 – 17 martie 2003 și respectiv 03 februarie 2020 – 03 august 2020.

În motivarea acțiunii Gurițanu Alexandru a invocat faptul că, în perioada 01 august 1998 – 04 mai 2021 a efectuat serviciul în organele afacerilor interne. La data de 04 mai 2021 a fost concediat din organele poliției cu dreptul de a primi pensia pe linia Ministerului Afacerilor Interne.

După eliberarea din serviciu s-a adresat către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani cu o cerere privind stabilirea pensiei în conformitate cu Legea nr. 1544 din 23.06.1993, la care a prezentat toate actele necesare. Însă, prin decizia nr.

20/2021/16633 din 25.05.2021 i-a fost refuzat în acordarea pensiei din motivul că reclamantul nu a confirmat vechimea în muncă necesară de 25 de ani. Conform deciziei menționate, în stagiul de cotizare i-a fost inclusă perioada din 01 august 1998 până la 04 mai 2021, din acest calcul vechimea calendaristică constituie 22 de ani, 09 luni și 13 zile.

Însă, la calcularea vechimii în muncă în cazul reclamantului nu a fost luat în considerare faptul că în perioadele de la 11 aprilie 2001 până la 17 martie 2003 și de la 03 februarie 2020 până la 03 august 2020, adică în termen de 2 ani, 5 luni și 6 zile reclamantul a ocupat funcția de polițist al Izolatorului de Detenție Provizorie al Inspectoratului de Poliție Rîșcani.

Conform pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21.02.1994, cu privire la modul de calculare a vechimii de muncă, stabilirea și plata a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție în calcul vechimii în muncă pentru serviciu în izolatoarele de urmărire penală se aplică înlesnire - două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu. Potrivit art. 18 lit. c) al Legii nr. 1544 din 23.06.1993 în vechime de muncă timpul de îndeplinire a serviciului în condiții deosebite se include în condițiile avantajoase.

Astfel, la calcularea vechimii în muncă pentru acordarea pensiei, în mod nejustificat nu au fost incluse 2 ani, 5 luni și 6 zile. În baza calculului efectuat, pe deplin bazat pe dispozițiile legislației în vigoare, vechimea reclamantului în muncă la data de 04 mai 2021 constituia 25 ani 2 luni și 19 de zile, ce îi acordă dreptul la primirea pensiei.

Nefiind de acord cu decizia Casei Teritoriale de Asigurării Sociale Rîșcani privind refuzul în stabilirea pensiei, la 03 iunie 2021, reclamantul s-a adresat către pârâți cu o cerere prealabilă prin care a solicitat includerea în vechimea de muncă în condiții avantajoase 2 ani, 5 luni și 6 zile și stabilirea pensiei.

Prin decizia Casei Naționale de Asigurării Sociale nr. NG-119/21 din 17.06.2021 a fost respinsă cererea prealabilă din motiv că serviciul în Izolatoarele de Detenție Provizorie nu cad sub incidența pct. 7 lit. g) și pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21.02.1994.

În fața instanței de judecată reclamantul Gurițanu Alexandru a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani, mun. Chișinău nr. 20/2021/16633 din 25.05.2021 privind respingerea cererii în stabilirea pensiei, anularea răspunsului nr. G-1119/21 din 17.06.2021 la cererea prealabilă, obligarea includerii stagiului de cotizare de 2 ani, 5 luni și 6 zile în condiții de două luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu pe perioadele 11 aprilie 2001 – 17 martie 2003 și respectiv 03 februarie 2020 – 03 august 2020.

Prin hotărârea din 09 noiembrie 2021 a Judecătorei Chișinău (sediul Rîșcani), acțiunea a fost admisă.

A fost anulată decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani, mun. Chișinău nr. 20/2021/16633 din 25.05.2021 privind respingerea cererii în stabilirea pensiei.

A fost anulat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. G-1119/21 din 17.06.2021 emis la cererea prealabilă.

A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să includă în stagiul de cotizare la stabilirea pensiei reclamantului Gurițanu Alexandru, termenul de 2 ani,

5 luni și 6 zile în condiții de două luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu pe perioadele 11 aprilie 2001 – 17 martie 2003 și respectiv 03 februarie 2020 – 03 aprilie 2020, conform Certificatului Inspectoratului de Poliție Rîșcani nr. 34/465369 din 07 mai 2021.

Prin decizia din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 09 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

În susținerea soluției de admitere al acțiunii, instanțele au reținut că, potrivit extrasului din Ordinului nr. 34 ef din 11 aprilie 2001, Gurițanu Alexandru a deținut funcția de polițist al izolatorului de detenție provizorie al CPS Rîșcani al IPJ Bălți până la data de 02 august 2020 fapt confirmat prin extrasul din Ordinul nr. 77 ef din 02 august 2020. Conform extrasului din ordinul nr. 44 ef din 03 februarie 2020, Gurițanu Alexandru a asigurat interimatului funcției de șef al Serviciului Detenție și Escortă al Inspectoratului de Poliție Rîșcani al IGP al MAI, de la 03 februarie 2020 până la 03 august 2020.

Iar, potrivit Certificatului nr. 34/46-5369 din 07 mai 2021 emis de către Inspectoratul de Poliție Rîșcani, vechimea calendaristică în serviciu în cadrul MAI, la data concedierii (04 mai 2021) din funcția de șef al Serviciului Patrulare al Secției Securitate Publică a Inspectoratului de Poliție Rîșcani a lui Gurițanu Alexandru a constituit: 22 ani, 09 luni, 03 zile.

Totodată Gurițanu Alexandru dispune de perioade de serviciu care urmează a fi luate în calculul vechimii în muncă cu avantaje pentru stabilirea pensiei, în conformitate cu prevederile legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544, două luni pentru o lună în serviciu de la 11 aprilie 2001 până la 17 martie 2003, în total 01 ani, 11 luni și 06 zile, două luni pentru o lună în serviciu de la 03 februarie 2020 până la 03 august 2020, în total 00 ani, 06 luni și 00 zile.

Raportând cele constatate la prevederile pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21.02.1994 „Cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare”, instanțele au concluzionat că, Gurițanu Alexandru întrunește condițiile legale ca să beneficieze de calcularea pensiei urmare a calculării vechimii în muncă cu avantaje pentru perioada de referință, în sensul solicitărilor formulate.

La 09 noiembrie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale a expediat prin poșta electronică recursul nemotivat împotriva deciziei din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău. La 15 martie 2023, a înaintat recursul motivat, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a reiterat în esență circumstanțele de drept și de fapt indicate în referință și cererea de apel.

La 17 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat copia cererii de recurs intimatului Gurițanu Alexandru și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani (f.d. 146), însă participanții la proces nu au făcut uz de dreptul lor de a se expune asupra recursului printr-o referință.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a

fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia „Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente se deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă care stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171. Legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare *nu are putere retroactivă*.

În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea admisibilității recursului, va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Articolul 245 alin. (1) Cod administrativ indică că recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Iar, alin. (2) art. 245 Cod administrativ, prevede că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 08 noiembrie 2022.

Actele cauzei atestă că copia dispozitivului deciziei instanței de apel a fost notificată la adresa electronică a recurente, la 07 decembrie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la dosar (f.d.132).

Totodată, din materialele dosarului rezultă că, decizia integrală a instanței de apel a fost notificată la 16 februarie 2023, fapt ce se confirmă prin aviz de recepție anexat la dosar (f.d.135).

Astfel, recursul (inițial și cel motivat) a fost depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, la 09 noiembrie 2022 și la 15 martie 2023, respectiv, cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023).

În condițiile enunțate, instanța de recurs conchide că recursul a fost depus cu respectarea termenelor prevăzuți de art. 245 din Codul administrativ.

Examinând temeiurile recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, Completul de judecată al Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile

enumerare la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs menționează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ.

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Astfel, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale este inadmisibil.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte,
judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă